

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

форми роботи з конструктором LEGO в освітній процес та вирішувати ряд завдань, передбачених Державним стандартом початкової освіти.

У процесі формування соціальної компетентності важливим є період молодшого шкільного віку. Це час, коли дитина набуває нових соціальних ролей і вже здатна до самостійної керованої діяльності, рефлексії, розв'язання життєвих проблем, встановлення соціальних контактів, вироблення нових соціальних стратегій життєдіяльності.

Активним засобом формування соціальної компетентності учнів є використання LEGO-технологій в освітньому процесі.

LEGO в освітньому процесі дозволяє вирішувати наступні завдання:

- активне включення кожного учня в процес засвоєння навчального матеріалу;
- підвищення пізнавальної мотивації;
- формування навичок успішного спілкування (уміння слухати і чути один одного, вибудувувати діалог, ставити питання на розуміння);
- розвиток навичок самостійної навчальної діяльності: визначення провідних і проміжних завдань, уміння передбачати наслідки свого вибору, його об'єктивна оцінка;
- виховання лідерських якостей;
- уміння працювати з командою і в команді;
- переймати на себе відповідальність за спільну і власну діяльність по досягненню результату [2].

Отже, конструювання з LEGO - одне з найулюбленіших дитячих занять. Воно є не тільки захоплюючим, але й корисним для дитини. Конструювання створює необхідний фундамент при формуванні багатьох компетентностей дитини. Ці особливості дітей (довірлива старанність, наслідування, віра в істинність одержуваних знань, довіра до свої однокласників, толерантне ставлення до однокласників, робота в команді) є досить важливими передумовами навчання в молодшій школі. Діяльність молодшого школяра багато в чому пов'язана з тим, що дитина (за надзвичайно рідкісними винятками) любить відвідувати школу: його приваблює можливість бути в стані учня і сам процес навчання та співробітництва привертає.

Список використаних джерел:

1. Войтенко С. І., Декунова З. В., Лавська А. М., Ягупа І. Д. Нова українська школа: навчання через гру. LEGO-технологія в освітньому процесі: метод. посіб. Суми : НВВ КЗ СОППО, 2019. 112 с.
2. LEGO-система в освітньому просторі нової початкової школи [Електронний ресурс]. URL <https://www.schoollife.org.ua/586-2018/>

ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Майя Ярмошкіна
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
М. Вінниця

Науковий керівник: О. В. Шикиринська,
кандидат педагогічних наук, доцент

Анотація. *Розкрито особливості використання дидактичних ігор як засобу формування логіко-математичної компетентності дітей старшого дошкільного віку. Охарактеризовано можливості використання дидактичної гри в освітньому процесі ЗДО.*

Ключові слова: *дидактична гра, логіко-математична компетентність дітей старшого дошкільного віку, освітній процес закладу дошкільної освіти.*

Проблемі формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку присвячені роботи А. Богуш, Н. Гавриш, Л. Гайдаржійської, К. Крутій, В. Кузьменко, М. Машовець, Т. Степанової, Л. Виготського, В. Давидова, Д. Ельконіна, К. Щербакової, Т. Кривошеї, О. Шикиринської та інших. Дидактичні ігри як засіб формування логіко-математичної компетентності дітей старшого дошкільного віку є предметом вивчення наступних науковців: О. Колесникової, К. Щербакової, Н. Тарнавської, В. Старченко О. Савченко, О. Кононко.

Виходячи з положень Базового компонента дошкільної освіти логіко-математична компетентність передбачає здатність дитини самостійно класифікувати геометричні фігури, предмети та множини, серіювати (впорядковувати за ознаками), обчислювати та вимірювати [1].

Згідно базового компоненту дошкільної освіти, дидактична гра – вид ігор за правилами, що має певну виховну та навчальну мету й спрямована на вирішення освітніх завдань [1]. До структурних компонентів дидактичної гри належать: правила, ігрові дії, ігровий задум, дидактичні завдання, обладнання та матеріали.

На заняттях по формуванню логіко-математичної компетентності найчастіше застосовують дидактичні ігри. Їх використовують для збагачення знань дітей про множини, їх різноманітність, числа, геометричні фігури тощо. Засобами дидактичних ігор доцільно удосконалювати математичні уявлення дітей (часові, просторові, кількісні). Дидактична гра може використовуватися занятті як засіб реалізації програмового завдання [3].

За метою використання, дидактичні ігри умовно можна поділити на групи:

1. На формування уявлень про цифру та число;
2. На формування часових уявлень;
3. На орієнтування у просторі;
4. На формування знань про геометричні фігури;
5. На розвиток логічного мислення.

Можемо виділити форми проведення ігор: ігри-драматизації, ігри-обстеження, ігри-змагання, ігри-подорожі [3].

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

Загалом, дидактичні ігри сприяють розумовому розвитку дітей, розвитку органів чуття, логічного мислення, пам'яті, уваги тощо. Дидактична гра містить навчальне завдання. Дидактичну гру досить часто використовують для закріплення знань дітей наприкінці заняття. Але її недоцільно використовувати протягом усього заняття [4].

Зокрема, В. Сухомлинський писав, що розумовий розвиток існує тільки включно із грою. Гра є світлим шляхом до розуму дитини, що збагачує її духовний розвиток як особистості. Саме в ході гри у дошкільників формуються уявлення про навколишній світ, з'являється допитливість. Гра проходить через все життя дитини, це основний вид діяльності дітей дошкільного віку [5].

Діти старшого дошкільного віку відрізняються високою цікавістю до навколишнього світу, обстежують предмети, їх якості. Уміють групувати предмети за кольором, формою, кількістю, величиною. Тому можна використовувати більш складні дидактичні ігри ніж раніше. Діти радіють своїми досягненнями протягом гри, розкривають нові можливості власного потенціалу. Виявляють творчість, та доброзичливість до однолітків у ході гри.

Умовно, дидактичні ігри можна поділити на:

- ігри з предметами;
- настільно-друковані ігри;
- словесні.

Для розвитку логіко-математичної компетентності дітей старшого дошкільного віку доцільно використовувати такі ігри, як: ігри-головоломки, розвиваючі ігри, кросворди, ребуси, Танграм, Піфагор, тощо [3].

Зазначимо особливості гри для дітей старшого дошкільного віку: це провідний вид діяльності дітей даного віку, ефективний засіб ознайомлення із навколишнім світом; сприяє виникненню психологічних новоутворень особистості та її всебічному розвитку; активізує розумовий розвиток, розвиває психічні процеси, формує морально-вольові якості, є доступною для дітей даного віку. Саме тому ігрові методи широко використовуються у освітньому процесі закладу дошкільної освіти. Дидактична гра є важливим та обов'язковим методом навчання.

Видатний педагог-новатор Василь Олександрович Сухомлинський писав: «Не потрібно сипати на дитину багаж знань. Краще робити маленькі відкриття, так, щоб у дитини виникала допитливість та цікавість до одного. Щоб з кожним відкриттям, світ відкривався у яскравих кольорах веселки. Залишати щось недомовлено, щоб дитині ще хотілось повернутись до вже відомого» [5].

З цієї причини, навчання та виховання дітей старшого дошкільного віку має бути невимушеним та відбуватись шляхом провідної діяльності. Саме з цієї причини обираємо з метою формування логіко-математичної компетентності дітей старшого дошкільного віку гру. До кінця дошкільного віку дидактична гра є менш провідною діяльністю, але не втрачає свою актуальність.

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

Дидактична гра формує бажання вчитись, розвиває пізнавальну активність дошкільників. Діти старшого дошкільного віку порівнюють гру із життям, більш вимогливі до предметів, що використовуються у грі.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. 2021. URL: <https://oplatforma.com.ua/article/2895-bkdo-2020-prokt-novogo-standartu-doshklno-osvti>.
2. Пагута Т. Дидактичні ігри як засіб формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку. *Синергія формальної, неформальної та дуальної освіти майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю*. Чернігів. 2021. 161 с.
3. Сидоренко Т., Гришко О. Формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15544/1/42.pdf>. 2019. С. 181-185.
4. Береженна Л. Формування елементарних математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичних ігор. *Науковий простір студента: пошуки і знахідки*. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова. 2021. С. 79-82.
5. Шикиринська О. Розвиток логіко-математичного мислення старших дошкільників у контексті Концепції нової української школи. // *La science et la technologie à l'ère de la société de l'information: coll. de papiers scientifiques «ΛΟΓΟΣ» з avec des matériaux de la conf. scientifique et pratique internationale, Bordeaux, 3 mars, 2019*